

VERKSAMHETSPLAN 2014

MÄLARENS VATTENVÅRDSFÖRBUND

1	Vattenårdsförbundets syfte	1
2	Verksamhet	1
3	Organisation och arbetsformer	1
3.1	Styrelse	1
3.2	Arbetsgrupp	2
3.3	Sekreterarskap	3
3.4	Projektledning Mälaren – en sjö för miljoner	3
3.5	Kontaktpersoner	4
4	Aktiviteter 2014	5
4.1	Miljöövervakning - fast del	5
4.1.1	Nationellt delprogram: Mälarens basprogram	5
4.2	Aktiviteter – rörlig del	7
4.2.1	En paleolimnologisk undersökning av Mälaren	8
4.2.2	Seminarium om miljögifter i Mälaren och på Svealandskusten	8
4.2.3	Sjögull i inre Mälaren	9
4.2.4	Mälaren – en sjö för miljoner	9
4.2.5	Utökad spridnings- och scenariomodell för Mälaren, fortsättning	15
4.2.6	Fortsatt metodutveckling för biologiska och vattenkemiska faktorer med hjälp av fjärranalys 15	
5	Utvecklingsarbete.....	15
6	Information.....	16
6.1	Hemsida	16
6.2	Nyhetsbrev	16
6.3	Twitter	16
7	Årsmöte.....	17
8	Kontakter med andra organisationer	17
8.1	Havs- och vattenmyndigheten	17
8.2	Vattenmyndigheten i norra Östersjöns vattendistrikt	17
8.3	Vattenårdsförbund	17
8.4	Mälardalsrådet	18
8.5	Övrigt	18
9	Ekonomi	19

1 Vattenvårdsförbundets syfte

Förbundets syfte är att bidra till ett bättre underlag för samhällsplanering och annan verksamhet av betydelse för vattenförhållandena i Mälaren. Därigenom förbättras möjligheterna att följa upp miljömål och initiera miljöförbättrande åtgärder.

Förbundet möjliggör en ökad aktivitet, effektivitet och kvalitet i miljöövervakningen genom samverkan om resurser.

2 Verksamhet

Förbundets verksamhet är enligt stadgarna:

- Att bedriva miljöövervakning av Mälaren och i samband med detta ta fram underlagsmaterial om tillståndet i vattenmiljön.
- Att redovisa miljöövervakningens resultat på sådant sätt att det blir till nytta i medlemmarnas löpande verksamhet och i planerings- och utvecklingsarbete i kommuner, företag, myndigheter m fl.
- Att fungera som forum för samråd och information i vattenvårdsfrågor.
- Att samverka med andra vattenvårdsförbund och vattenförbund för erfarenhetsutbyte och effektivt resursutnyttjande.
- Att tillgodose allmänhetens behov av lättillgänglig information om Mälaren.

3 Organisation och arbetsformer

3.1 Styrelse

Arbetet leds av en styrelse som består av:

- fem representanter för kommunerna
- fyra representanter för länsstyrelserna
- en representant för industrin
- en representant för vattenproducenterna
- en representant för landstingen
- en representant för fiskets intressesammanslutningar
- en representant för jordbrukets intressesammanslutningar
- en representant för sjöfarten
- en adjungerad representant för Mälardalsrådets miljöutskott

Styrelsen träffas ca 4 gånger per år.

En aktuell lista på ordinarie ledamöter och ersättare finns på hemsidan:

www.malaren.org. På hemsidan går det också att ladda ner protokoll från mötena.

3.2 Arbetsgrupp

En arbetsgrupp finns bestående av följande:

Lars Lindblom	Stockholm Vatten AB
Per Ericsson	Norrvatten
Jonas Hagström	Länsstyrelsen i Stockholms län
Henrik C Andersson	Länsstyrelsen i Stockholms län
Karin Brink	Länsstyrelsen i Södermanlands län
Gunilla Lindgren	Länsstyrelsen i Uppsala län
Magnus Svensson	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Susanna Hansen	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Anna Åhr Evertson	Upplands- Väsby kommun
Stina Thörnelöf	Stockholm stad
Babette Marklund	Järfälla kommun
Lisa Ehde	LRF Mälardalen

Arbetsgruppen kan vid behov breddas och omformas.

Arbetsgruppens roll är:

- Att bereda frågor till styrelsen att ta ställning till
- Att lyfta viktiga frågor till styrelsen
- Att verkställa beslut som tas av styrelsen

Arbetsgruppen föreslår i samråd med styrelsen den verksamhet som ska bedrivas inom förbundets ramar.

Arbetsgruppen träffas ca fyra gånger per år, beroende på när styrelsemötena inträffar. Sammankallande i arbetsgruppen är förbundets sekreterare.

En aktuell lista på arbetsgruppens medlemmar finns på hemsidan: www.malaren.org. På hemsidan går det också att ladda ner minnesanteckningar från mötena.

3.3 Sekreterarskap

Sekreterarskapet för förbundet sköts av Länsstyrelsen i Västmanlands län som för detta får en ersättning från förbundet.

Sekreterarens uppgift är bl a att:

- Leda arbetet i arbetsgruppen
- Upphandla tjänster och verkställa gällande verksamhetsplan
- Rekvirera och redovisa medel för övervakning från Havs- och vattenmyndigheten
- Hantera inkommande fakturor och följa upp ekonomin
- Sammankalla till och föra anteckningar vid möten med styrelsen och årsstämman
- Uppdatera och utveckla förbundets hemsida
- Informera styrelsen, kontaktpersonerna och arbetsgruppen i aktuella frågor
- Delta i förbundets utvecklingsarbete

Sekreterare i Mälarens vattenvårdsförbund är Susanna Hansen.

Finansiering: 600 000 kr

3.4 Projektledning Mälaren – en sjö för miljoner

Projektledningen i projektet Mälaren – en sjö för miljoner sköts av Länsstyrelsen i Västmanlands län som för detta får en ersättning från förbundet.

Projektledarens uppgift är bl a att:

- Leda arbetet i projektet
- Utveckla och verkställa gällande projektplan
- Följa upp ekonomin i projektet
- Delta vid och föra anteckningar vid möten med referensgruppen
- Sammankalla till och föra anteckningar vid möten med projektets kontaktpersoner.
- Utveckla och uppdatera projektets hemsida
- Informera styrelsen, kontaktpersonerna och referensgruppen i aktuella frågor
- Förankra och vidareutveckla projektet

Projektledare i projektet Mälaren – en sjö för miljoner är David Liderfelt.

3.5 Kontaktpersoner

För respektive medlemsorganisation finns en utpekad kontaktperson. För att ta del av lista över kontaktpersonerna, kontakta sekreteraren.

Kontaktpersonens uppgift är att:

- Ta del av arbetet som bedrivs i förbundet
- Se till att informationen kommer till nytta i den egna organisationen
- Ge input i förbundets arbete

Möten med kontaktpersonerna kan genomföras vid behov. Under 2014 planerar förbundet att genomföra ett möte under vårterminen.

4 Aktiviteter 2014

Mälarens vattenvårdsförbund bedriver miljöövervakning i Mälaren enligt ett fast program (Mälarens basprogram). Utöver detta program görs insatser av engångskaraktär i form av undersökningar eller utredningar, i den rörliga delen av programmet.

4.1 Miljöövervakning - fast del

Det fasta programmet för övervakningen i Mälaren har setts över under 2013 och kommer att fastställas under 2014. En sexårsplan föreslås för övervakningen i Mälaren enligt följande:

2014	2015	2016	2017	2018	2019
Basprogram kemi 11 stationer	Basprogram kemi 11 stationer	Basprogram kemi 11 stationer	Basprogram kemi 11 stationer	Basprogram kemi 11 stationer	Basprogram kemi 11 stationer
Växtplankton 5 stationer (full) 7 (cyanobakt)	Växtplankton 5 stationer (full) 7 (cyanobakt)	Växtplankton 5 stationer (full) 7 (cyanobakt)	Växtplankton 5 stationer (full) 7 (cyanobakt)	Växtplankton 5 stationer (full) 7 (cyanobakt)	Växtplankton 5 stationer (full) 7 (cyanobakt)
Djurplankton 4 stationer	Djurplankton 4 stationer	Djurplankton 4 stationer	Djurplankton 4 stationer	Djurplankton 4 stationer	Djurplankton 4 stationer
Bottenfauna 4 stationer	Bottenfauna 4 stationer	Bottenfauna 4 stationer	Bottenfauna 4 stationer	Bottenfauna 4 stationer	Bottenfauna 4 stationer
Sjöfågel		Sjöfågel		Sjöfågel	
	Makrofyter (2 stationer)		Makrofyter (2 stationer)		
Synoptisk provtagning 32 stationer		Synoptisk provtagning 32 stationer		Synoptisk provtagning 32 stationer	
	Miljögifter		Miljögifter i fisk		

4.1.1 Nationellt delprogram: Mälarens basprogram

Miljöövervakning av de stora sjöarna (Vänern, Vättern och Mälaren) sker idag inom ramen för det nationella delprogrammet "Stora Sjöar" som samordnas av vattenvårdsförbunden för respektive sjö och Havs- och vattenmyndigheten. Havs- och vattenmyndigheten bidrar med medel (560 000 kr per sjö 2014) till de stora sjöarna för genomförande av programmet.

Nuvarande övervakningsprogram för Mälaren har genomgått granskning och viss förändring under 2013. Det finns fortfarande ett behov av revidering i vissa delar av programmet och arbetsgruppen bör fortsätta arbeta med detta under 2014. Programmet kommer efter revideringen att fastställas och beskrivas i rapportform.

Mälarens vattenvårdsförbund utför den nationella miljöövervakningen av Mälaren genom ett basprogram med 11 provtagningsstationer där vattenkemiprover tas. Dessutom ingår undersökning av växtplankton på fem stationer (fullanalys) och med fokus på cyanobakterier på sju stationer (delvis överlappande). Djurplankton undersöks på fyra stationer och bottenfauna på fyra av de 11 stationerna. En

upphandling som gäller provtagning, analys och utvärdering 2014 gjordes i januari 2014 av detta program.

Utöver provtagning och analys i de 11 ordinarie provtagningsstationerna görs 2014 en satsning på sjöfågelövervakning (troligen med inriktning på skarv) och synoptisk helikopterprovtagning i de 32 nya vattenförekomsterna i Mälaren.

Vattenvårdsförbundet är delfinansiär i sjöfågelövervakningen som Länsstyrelserna ansvarar för. Den synoptiska helikopterprovtagningen kommer att direktupphandlas under våren 2014.

Basprogrammets undersökningsresultat för år 2014 redovisas dels som datafiler som levereras till förbundet vid två tillfällen, dels i en detaljerad faktarapport där resultaten utvärderas. Rapporten kommer under våren 2015 att finnas i form av en PDF-fil under fliken "Publikationer" på förbundets hemsida www.malaren.org SLU, Institutionen för vatten och miljö är nationell datavärd för stora delar av sötvattenövervakningen och data finns även att hämta på <http://www.slu.se/vatten-miljo>.

Under 2014 kommer vattenvårdsförbunden för de tre stora sjöarna Vänern, Vättern och Mälaren även att beviljas medel från Havs- och vattenmyndigheten för ett gemensamt utvecklingsprojekt, som innebär undersökning av bottenfauna i litoralen i sjöarna. Undersökningar kommer att genomföras av en konsult och Vätterns vattenvårdsförbund ansvarar för upphandling av tjänsten. De särskilda medlen som vattenvårdsförbunden får för utvecklingsprojektet (200 000 kr) kommer att hanteras av Vätterns vattenvårdsförbund.

Finansiering: 800 000 kr (ordinarie mätningar 11 stationer 550 000 kr, sjöfågel 80 000 kr, synoptisk provtagning 170 000 kr)

4.2 Aktiviteter – rörlig del

Förbundet satsar årligen resurser på att genomföra ”specialprojekt”. Det kan exempelvis vara att genomföra olika typer av inventeringar, utvärderingar, informations- eller miljöövervakningsprojekt. Genomförda specialprojekt som presenterats i rapporter kan hämtas från förbundets hemsida www.malaren.org.

Under 2014 satsar förbundet framför allt på följande specialinsatser:

- En paleolimnologisk undersökning av Mälaren
- Seminarium om kemikalier i Mälaren och på Svealandskusten.
- Sjögull i inre Mälaren
- Mälaren – en sjö för miljoner
- Utökad spridnings- och scenariomodell för Mälaren
- Fortsatt metodutveckling för biologiska och vattenkemiska faktorer med hjälp av fjärranalys

4.2.1 En paleolimnologisk undersökning av Mälaren

Genom att analysera sjösediment, kan man spåra hur tillståndet har sett ut långt tillbaka i tiden. Mälaren snördes av från Östersjön någon gång på 1300-talet och sedimentet som lagrats i sjön sedan dess utgör ett arkiv över den påverkan som har förekommit. Man kan därmed genom analys av sedimentens sammansättning uttala sig om hur tillståndet sett ut i Mälarens olika delar sedan dess.

Syftet med projektet är att genom analys av sedimenten från olika delar av Mälaren mera exakt kunna avgöra vilka referensvärdena för framför allt fosfor är. Genom att undersöka sedimenten kan man bedöma vilka algarter som har förekommit och därmed avgöra hur framför allt näringsbelastningen sett ut i Mälaren. Det är troligen också möjligt att göra en analys av brunheten i vattnet. Dessa resultat skulle kunna användas för att avgöra vilka referensförhållandena varit i Mälaren och användas som stöd för rättvisande statusklassificeringar.

En liknande undersökning har gjorts i Mälaren tidigare av Umeå universitet, men då bara i Södra Björkfjärden. Den här gången skulle sediment från flera provtagningsplatser samlas in och analyseras. Vilka platser som blir aktuella för provtagning, beror delvis på vilka platser som är lämpliga och hur stor kostnaden är för genomförande.

Det finns troligen samordningsvinster med till exempel länsstyrelserna, som kan vara intresserade av att göra liknande undersökningar i andra sjöar i sina respektive län. Eventuellt kan medfinansiering även sökas från Vattenmyndigheten.

Finansiering: 250 000 kr

4.2.2 Seminarium om miljögifter i Mälaren och på Svealandskusten

Mälarens vattenvårdsförbund planerade under 2013 ett arbete med syfte att samla undersökningar om miljögifter i Mälaren och i viss utsträckning även analysera resultat från dessa, ett arbete som inleds under 2014. Svealands kustvattenvårdsförbund m fl har gjort mätinsatser på kusten och i östra Mälaren under 2013. Det finns ett gemensamt behov av att kartlägga kunskapen om kemikalier i våra vatten och sediment och dessutom skapa en strategi för hur den fortsatta övervakningen, både i Mälaren och på kusten, ska läggas upp.

Under 2014 kommer Mälarens vattenvårdsförbund tillsammans med Svealands kustvattenvårdsförbund, Stockholms stad och Västerås stad att anordna ett seminarium om miljögifter i Mälaren och på Svealandskusten. Målgrupp för seminariet är tjänstemän från kommuner och länsstyrelser.

Syftet med seminariet är att höja kunskapsnivån, både allmänt men även specifikt om tillståndet i Mälaren och på Svealandskusten, samt ge verktyg och konkreta exempel

på hur man kan arbeta med kemikaliefrågorna. Seminariet kan även vara en grund för en strategi om kommande insatser i form av ytterligare undersökningar av kemikalier i Mälaren och på Svealandskusten under 2015 och framåt.

Medfinansiering söks från bland annat Vattenmyndigheten.

Finansiering: 10 000 kr

4.2.3 Sjögull i inre Mälaren

Sjögull (*Nymphoides peltata*) säljs som en vacker prydnadsväxt för dammar. Den har sitt naturliga ursprung i Västsibirien. Ibland har den satts ut i sjöar eller åar för att man vill försköna vid exempelvis en brygga. Den kan då råka sprida sig till sjöar eller åar. Vattenväxten har en stor potential att sprida sig och kan skjuta flera meter långa revor på några månader. Växtdelar som lossnar kan spridas långt med strömmar och slå rot och bilda nya kolonier.

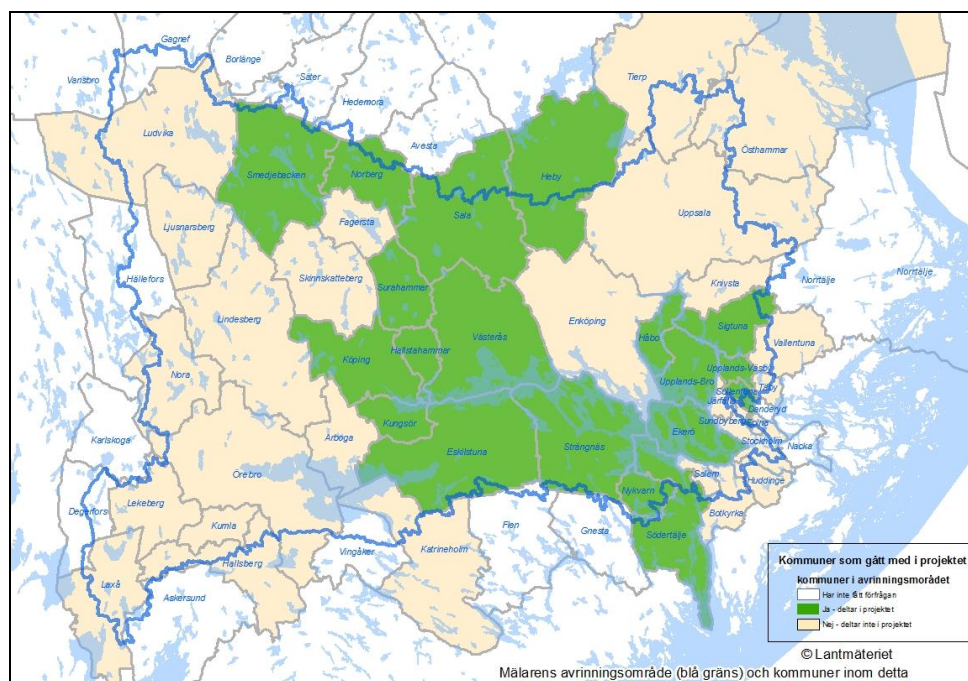
Sjögull har spridit sig till Mälaren via Arbogaån, där arten sattes ut i sjön Väringen på 1930-talet. I Mälaren finns arten därför framför allt vid Arbogaåns mynning i Mälaren, men utbredningsområdet växer varje år. Mindre kolonier har också dykt upp längre österut så långt bort som i Kvicksund i Blacken och fyra kommuner har i dagsläget förekomster av arten.

Under 2013 påbörjade vattenvårdsförbundet i samarbete med bland annat Kungsörs kommun ett arbete med att få fram en informationsbroschyr om sjögull. Broschyren behöver under 2014 färdigställas, tryckas och spridas till båtklubbar, fiskeklubbar och privatpersoner i de kommuner som är drabbade av sjögull eller där det finns risk att den etablerar sig. Vattenvårdsförbundet kommer också att övervaka artens utbredning, dels genom fältbesök med inmätningar, dels genom att ta emot rapporter om nya kolonier. Artportalen (www.artportalen.se) kommer att användas för att samla observationer om arten och en särskild informationssida har skapats på förbundets hemsida (<http://www.malaren.org/projekt/2013/10/sjogull-i-malaren/>).

Kungsörs kommun har under flera år testat olika metoder för bekämpning av sjögull. Eventuellt kommer en ny ansökan om projektpengar att skrivas för att bekämpa sjögull i de aktuella kommunerna under 2014. Vattenvårdsförbundet bör vara delaktigt i projektet och sjögullsfrågan.

4.2.4 Mälaren – en sjö för miljoner

En förfrågan om deltagande i projektet skickades ut till kommunerna under 2012 till de knappt 50 kommunerna med störst påverkan på Mälaren. Svar från kommunerna önskades senast i mars 2013. 20 kommuner tackade ja till deltagande i projektet (se figur 2) och därmed även till finansiering under två år (2013 och 2014). Det var tillräckligt många kommuner och tillräckligt stor finansiering för att på årsstämman ta beslut om att projektet skulle startas.

Figur 2. Kommuner som är med i projektet Mälaren – en sjö för miljoner (gröna).

Huvudsyftet med projektet är att underlätta och påskynda kommunernas åtgärdsarbete för att säkra vattenresurserna i Mälaren. Projektet syftar till att stötta kommunerna i sina processer att prioritera insatser och aktiviteter för att uppfylla miljö kvalitetsnormerna för vatten. Syftet med projektet är också att skapa samarbeten som möjliggör olika typer av finansieringsformer för åtgärdsarbetet.

Varför behövs ett gemensamt mellankommunalt arbete?

Vattendirektivets införande, med lagstadgade miljö kvalitetsnormer mm, innebär att tillsyn och planering hos kommunerna ska ha ett tydligt recipientfokus.

För att miljö kvalitetsnormerna ska nås krävs ökad kunskap hos kommunerna om vad som behöver göras i de olika verksamheterna. Varje ”stuprör” (till exempel hantering av dagvatten eller åtgärder inom jordbruket) kan i sig vara komplexa. Det finns därför en stor potential att hjälpa varandra genom erfarenhetsutbyten och nätverk.

Kommunernas påverkan på miljö kvalitetsnormerna är uppdelad på många olika verksamheter, förvaltningar och kommunala bolag. Påverkan från varje del i kommunen behöver sättas in i ett helhetsperspektiv. Exempel på olika ansvarsområden kan vara tillsyn enligt miljöbalken, ansvar för VA-frågorna samt att kommunerna på olika sätt kan vara verksamhetsutövare. Styrning och finansieringssystem skiljer sig åt mellan kommunens och samhällets olika roller i vattenarbetet.

För att nå miljö kvalitetsnormerna krävs också att åtgärder behöver finansieras. Det finns en stor potential att arbeta projektinriktad, både inom kommunen och i större projekt där fler kommuner deltar.

Hur kan ett gemensamt arbete underlätta för den enskilda kommunen?

Det finns flera delar i vattenarbetet där kommunerna kan vinna på ett gemensamt arbete. Vilka aktiviteter som hjälper kommunerna framåt i arbetet är olika för kommunernas olika ansvarsområden. Erfarenheter från Mälarens vattenvårdsförbunds seminarier visar att tjänstemännen i kommunerna dels har behov av kunskap i olika delar av vattenarbetet och dels har svårt att lösa finansieringen av åtgärder.

Finansiering och projektifiering (projektutveckling)

I dagsläget avsätts inte tillräckligt med resurser från samhällets olika aktörer för att miljö kvalitetsnormerna ska nås. Ett genomförande av åtgärder genom samfinansierade projekt kan vara ett sätt att öka åtgärdstakten.

MER kan fungera som en kommunikationsnod för kommunala vattenförvaltningsfrågor i regionen och underlätta skapandet av projekt genom erfarenhetsutbyte. MER kan stötta/vara bollplank för mindre kommunala projekt (typ VA-planer, LOVA-projekt) och underlätta erfarenhetsutbyten mellan kommuner som driver liknande projekt. MER kan även själva söka och driva större kommunövergripande projekt med olika samfinansieringslösningar.

Erfarenhetsutbyte och kunskap

Alla kommuner står inför samma utmaning att ta hänsyn till miljö kvalitetsnormerna för vatten i sin tillsyn och planering. Arbetet behöver fördelas både mellan de olika kommunala verksamheterna, men också mellan olika föroreningskällor/miljöproblem inom ett avrinningsområde. Viss samverkan sker idag mellan de olika ”stuprören” eller ”verksamhetsområdena”, men den gemensamma helhetsbilden av vad som behöver göras, och av vem, för att nå miljö kvalitetsnormerna saknas ofta.

MER erbjuder erfarenhetsutbyten och kunskapsökning hos planerare, strateger, VA-ingenjörer och miljöinspektörer som specifikt inriktar sig på de ämnesområdena där tjänstemännen uttrycker svårigheter.

Med sin närhet till vattenmyndigheten kan projektet bidra till att förbättra kommunikationen mellan vattenförvaltningens mål och kommunernas verklighet.

Aktiviteter inom MER 2014

Under 2014 kommer en rad aktiviteter att genomföras inom ramen för MER. Aktiviteterna kan främst delas in i olika typer av stödfunktioner, ett antal seminarieteman samt processer som leder fram till ansökningar om finansiering.

Stödfunktioner

Vattenprojektbank – översikt över vattenprojekt i regionen
 Vattenkontaktlista – förteckning över personer med specifika ansvarsområden
 Initiera och upprätthålla nätverk
 Hemsida
 Direktkontakt med medverkande kommuner
 Extern kommunikation
 Projektutveckling

Seminarieteman

Dagvatten – praktiska åtgärder och juridik
 Förorenade områden
 Kommunens roller i åtgärdsarbetet inom jordbruket
 Förvaltningsövergripande kommunal åtgärdsplanering
 Bussresa – åtgärder inom jordbruket
 Fria vandringsvägar

Ansökan om finansiering

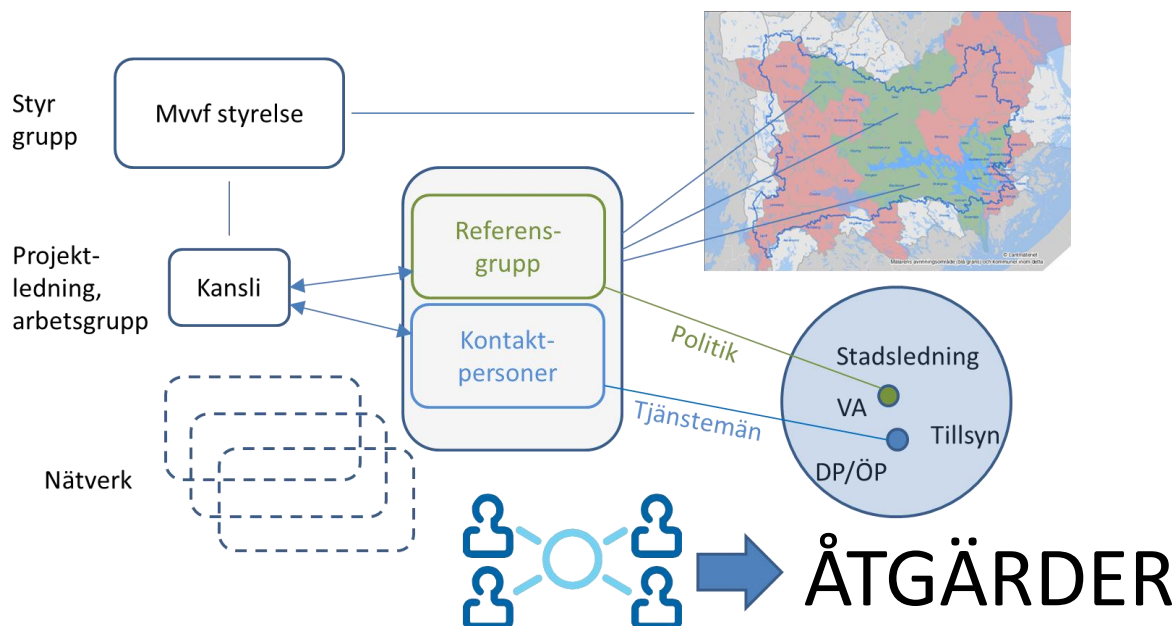
Medverka i och driva processer som leder till ansökningar av medel till åtgärder, exempelvis inom
 ERUF
 Stöd för miljötekniktävlingar och innovationsupphandlingar
 LIFE
 Havs- och vattenmiljöanslag
 Horisont 2020

Organisation

MER består av en styrgrupp, projektledning, politisk referensgrupp och kontaktpersoner (tjänstemän respektive politiker). Geografisk avgränsning för MER är Mälarens avrinningsområde.

Styrgruppen utgörs av styrelsen till Mälarens vattenvårdsförbund. Projektledaren leder arbetet i MER och finns på förbundets kansli på Vattenmyndigheten/Länsstyrelsen i Västmanland.

Vid ett möte med politiker från samtliga medverkande kommuner i Västerås 25 oktober valdes referensgrupp enligt följande: Magnus Arreflod sammankallande (Eskilstuna), Anders Svensson (Strängnäs), Christian Nordberg (Håbo), Jan Jogell (Sundbyberg), Jan Olof Halldén (Upplands-Väsby), Jan Tholerus (Smedjebacken), Pierre Cengiz Edstrand (Sigtuna).

Budget 2014

Budget Mälaren - en sjö för miljoner 2014	Budget 2014
Ingående balans MER 2013 (bokad 2013)	393 225
Intäkter av avgifter för Mälaren en sjö för miljoner 2014	593 462
Medfinansierare (VM, MDR)	0
Mvuf	200 000
Summa intäkter	1 186 687
Ersättning anställningskostnad projektledare 2014 (David L)	670 000
Resor och omvärldsbevakning	15 000
Seminarier (konsult, stöd, lokaler, mat mm)	250 000
Förstudie BIK	20 000
Projektutveckling	50 000
Kommunikation hemsida, tryck, infospridning	70 000
Möten kostnader	15 000
Reservation för kommande kostnad för MER 2015	96 687
Summa kostnader 2014	1 186 687
Resultat 2014	0

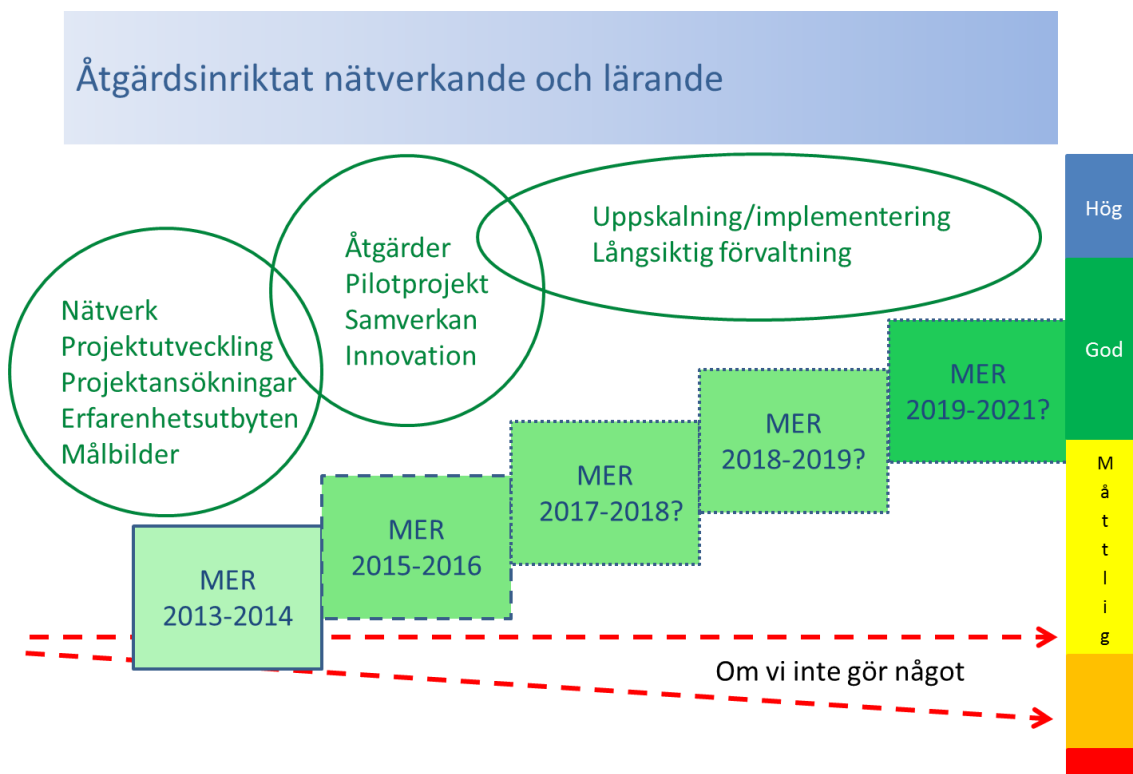
Finansiering: Ca 793 500 kr i 2014 års budget, varav särskild kommunfinansiering¹ utgör huvuddelen av intäkterna och Mälarens vattenvårdsförbund bidrar med 200 000 kr.

¹ Vilken finansiering projektet har beror på hur många kommuner som ansluter sig till projektet. Det kan alltså komma att förändras under 2014. Den största delen av intäkterna går till anställning av projektledare.

Fortsättning av MER och utblick mot 2021

Under den inledande tvåårsperioden byggs det gemensamma arbetet upp. De nätverk och samverkansinitiativ som krävs för att bygga upp såväl större som mindre projekt initieras. Aktiviteter och seminarier ordnas kring nyckelfrågor i vattenarbetet och målen för MER definieras ännu tydligare.

Projekt genomförs i efterföljande perioder av MER, först som pilotprojekt kring teman eller avrinningsområden, för att i nästa skede kunna skala upp åtgärdsarbetet. Fokus läggs på effektiva samverkansformer, uppskalning av kostnadseffektiva åtgärder samt miljöteknikinnovation. Erfarenheterna och strukturerna används för att förvalta vattenresurserna långsiktigt.

Figur 4. MER:s olika etapper, för att nå en god vattenstatus i Mälaren.

Tidplan 2014 för förlängning av MER 2015-2016

Mars	Brev till kommuner i Mälarens avrinningsområde med lägesrapport samt erbjudande om medverkande till kommuner som ännu inte anslutit sig.
13 maj	Mälarens vattenvårdsförbunds stämma, beslut om hur MER tas vidare.
Maj/juni 2014	Utskick till kommuner i avrinningsområdet med förfrågan om fortsättning av MER.
Hösten 2014	Beslut om fortsättning

4.2.5 Utökad spridnings- och scenariomodell för Mälaren, fortsättning

Dricksvattenproducenterna i Mälaren håller tillsammans på att utveckla en utökad spridnings- och scenariomodell för Mälaren, för att bättre kunna förutse spridning av ett urval ämnen i Mälarens olika bassänger. Projektet var i en uppstartsfas under 2013 men kommer igång ordentligt först under 2014.

Norrvatten kommer att leda projektet och bland annat sköta upphandling av utförare. Uppbyggandet av modellen beräknas ta flera år och därefter övergår arbetet i fortlöpande drift. Mälarens vattenvårdsförbund deltar som medfinansierare i projektet.

Finansiering: 50 000 kr

4.2.6 Fortsatt metodutveckling för biologiska och vattenkemiska faktorer med hjälp av fjärranalys

Brockman Geographics har tidigare utvecklat metoder för övervakning av vattenkvalitet och olika habitat på kusten och i Sveriges stora sjöar. Under 2014 kommer man att fortsätta metodutvecklingen, förutsatt att medel beviljas från Rymdstyrelsen. Mälarens vattenvårdsförbund är medfinansierare i projektet.

Finansiering: 20 000 kr.

5 Utvecklingsarbete

Medlemsrekrytering

Under 2014 kommer medlemsrekrytering i första hand att ske i samband med projektet Mälaren – en sjö för miljoner.

Under 2014 kommer förbundet också att försöka rekrytera de relativt nybildade vattenråden i Svartån och Sagån som medlemmar samt ytterligare vattenorganisationer för tillrinnande åar som inte är medlemmar idag.

Förbundet bör även utreda om det finns några hinder för att industrier/verksamhetsutövare med utsläpp eller annan påverkan skulle kunna vara med i förbundet. Har förbundet möjlighet att erbjuda medlemskap i så fall? Verksamhetsutövarnas recipientkontroll skulle kunna utgöra en del i förbundets mätningar. Inledningsvis skulle en sammanställning kunna göras av vilka verksamheter som finns i Mälarens närhet samt vilken recipientkontroll som finns/det finns behov av.

Stadgar och avgifter

Den nya modell för avgifter som tagits fram av styrelsen ska presenteras för beslut vid årsstämman. Någon översyn av stadgarna har inte gjorts ännu, men en översyn som avser bl a styrelsens sammansättning bör göras under 2014.

Styrelsen bör också ta upp frågan om hur båttoaletter hanteras i Mälaren².

6 Information

6.1 Hemsida

Under 2013 togs en ny hemsida fram, samma adress som tidigare gäller www.malaren.org. Sidan kommer att uppdateras kontinuerligt. Hemsidan innehåller en klickbar karta där man når SLU:s databas där nästan 50 års mätdata finns lagrat för de 11 fasta provtagningsstationerna.

Under 2014 finns behov av att vidareutveckla hemsidan ytterligare, följande funktioner behövs bland annat:

- en projektsida med inloggningsmöjligheter för projektet Mälaren – en sjö för miljoner
- möjlighet att se statistik om antal besökare mm
- möjlighet att publicera nyhetsbrev från hemsidan samt skapa prenumeration
- Twitterflöde på förstasidan
- publicering av mera bild- och filmmaterial

Eventuellt behöver ytterligare bildmaterial köpas in för publicering på hemsidan. De nya funktionerna på hemsidan behöver utvecklas i början av 2014.

Hemsidan ska uppdateras kontinuerligt med till exempel protokoll från styrelsemöten, arbetsgruppens möten samt kommande aktiviteter och aktuella händelser.

Finansiering: 50 000 kr

6.2 Nyhetsbrev

Under 2014 kommer minst två nyhetsbrev att tas fram och distribueras (VT respektive HT). Det kommer att bli möjligt att skapa nyhetsbrev och att hantera sändlistor via hemsidan.

6.3 Twitter

Under 2014 kommer ett Twitterkonto för Mälarens vattenvårdsförbund att startas. Korta notiser om aktuella frågor som rör Mälaren kommer att läggas ut när sådana förekommer. Twitterflödet ska även presenteras på hemsidan, så att även de som inte själva har Twitter kan följa nyheterna.

² Enligt önskemål på årsstämman 13 maj 2014.

7 Årsmöte

Årsmöte hålls den 13 maj 2014 i Västerås.

8 Kontakter med andra organisationer

8.1 Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) inledde sin verksamhet den 1 juli 2011 och tog över ett antal verksamhetsområden från Naturvårdsverket som gäller havs- och vattenmiljön. Detta innefattade också det nationella sötvattenprogrammet. Det innebär för Mälarens vattenvårdsförbund att HaV nu är den myndighet som finansierar den större delen av den nationella miljöövervakningen.

HaV genomför årligen så kallade utförarmöten för dem som är utförare av nationell miljöövervakning. Mälarens vattenvårdsförbund var värd för utförarmötet 2013 och förbundets sekreterare kommer att delta på detta möte 2014.

Troligen kommer kontakter med HaV även att tas inom ramen för projektet Mälaren – en sjö för miljoner.

8.2 Vattenmyndigheten i norra Östersjöns vattendistrikt

Länsstyrelsen i Västmanlands län är också vattenmyndighet i Norra Östersjöns Vattendistrikt. Formerna för hur information och samverkan ska ske inom distriktet är under utveckling. Samtliga vattenorganisationer i distriktet har informationsutbyte med Vattenmyndigheten och länsstyrelserna när det gäller vattenförvaltningsfrågor. Eftersom vattenvårdsförbundets kansli har sitt säte hos Vattenmyndigheten, blir informationsutbytet omfattande och möjligheterna till samarbete stora.

Under 2014 kommer Vattenmyndigheten troligen att vara medarrangör i de seminarier som vattenvårdsförbundet ansvarar för.

8.3 Vattenvårdsförbund

Under hösten 2013 anordnades ett gemensamt möte med styrelserna från Vänerns, Vätterns och Mälarens vattenvårdsförbund. Mälarens vattenvårdsförbund var värd för mötet. Nästa möte kommer Vänerns vattenvårdsförbund att bjuda in till, troligen under 2014 (eventuellt 2015).

Mälarens vattenvårdsförbund är medlem i Svealands kustvattenvårdsförbund och Hjälmarens vattenvårdsförbund. Detta skapar förutsättningar för olika typer av samverkan (informationsutbyte, vattenvårdsåtgärder mm) mellan förbunden. Ett möte med vardera Hjälmarens vattenvårdsförbund och Svealands kustvattenvårdsförbund genomfördes under 2013 och planeras även 2014.

Ett informellt kontaktnät har skapats mellan några av vattenorganisationerna i närheten av Mälaren, bl a Hjälmarens vattenvårdsförbund, Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund och Svealands kustvattenvårdsförbund. Mälarens vattenvårdsförbund kommer att vara värd för ett möte i kontaktnätet under vårterminen 2014.

Samverkan sker också med de övriga medlemsförbunden: Arbogaåns vattenförbund, Kolbäcksåns vattenförbund, Hedströmmens vattenförbund och Fyrisåns vattenförbund, framför allt löpande genom informella kontakter och även vid kontaktpersonsmöte som Mälarens vattenvårdsförbund anordnar.

Under 2014 kommer medlemsförbunden framför allt att kontaktas i frågor som rör projektet Mälaren – en sjö för miljoner, men även bjudas in till möte med förbundets kontaktpersoner.

8.4 Mälardalsrådet

Under 2012 och 2013 har vattenvårdsförbundet varit medarrangör i seminarier om Mälaren som Mälardalsrådet arrangerat under Almedalsveckan på Gotland. Något sådant seminarium kommer inte att anordnas under 2014, men vattenvårdsförbundet bör fortsätta att samverka med Mälardalsrådet, fr a när det gäller insatser inom projektet Mälaren – en sjö för miljoner.

Styrelsen har tidigare haft en adjungerad plats för en representant från Mälardalsrådet och bör försöka hitta en ny representant som kan fylla den platsen.

8.5 Övrigt

Examensarbeten: Förbundet ska stimulera att examensarbeten utförs inom förbundets verksamhetsområde. Förfrågningar om examensarbeten som inkommer ska om möjligt uppmuntras och handledas.

Inga förfrågningar har ännu inkommit till förbundet inför 2014.

9 Ekonomi

Budgerade kostnader 2014

Basprogrammet	800 000
Paleolimnologisk undersökning Mälaren	250 000
Seminarium om kemikalier Mälaren kusten	10 000
Projektet Mälaren – en sjö för miljoner (MER)	793 462
Utökad spridnings- och scenariomodell för Mälaren	50 000
Utveckling av metod..... med fjärranalys	20 000
Hemsida	50 000
Sekreterare/administration	600 000
Årsmöte, seminarier	25 000
Diverse, oförutsett	75 000
Summa	2 673 462

Intäkter 2014

Årsavgifter	1 237 000 ³
Mälaren – en sjö för miljoner	593 462 ⁴
Havs- och vattenmyndigheten	560 000
<u>Eget sparad kapital</u>	<u>283 000</u>
Summa	2 673 462

För år 2014 har förbundet större kostnader än intäkter. För att täcka upp för att budgeten inte är i balans använder förbundet eget kapital.

³ En ny modell för avgifterna är under utveckling och intäkten 2014 kan komma att bli något större än budgeterat.

⁴ Budgeterad intäkt 2014 är 593 462 kr, men beroende på hur många kommuner som väljer att gå med i projektet under 2014, kan beloppet bli större.